

KANDIDAADI ESITLUSLEHT
KOHTLA-JÄRVE LINNA AUKODANIKU NIMETUSE OMISTAMISEKS

1. Kandidaadi ees- ja perekonnanimi: Heino Türkson
2. Sünniaeg: 15.02.1934

Heino Türkson lõpetas 1957. aastal Tallinna Pedagoogilise Instituudi füüsika õpetaja erialal, ning asus tööle Jõhvi Keskkooli. 1958. aastal jätkas õpetajatööd Kohtla-Nõmme Koolis. 1958 – 1961. aastani õpetas ta lisaks Kohtla-Nõmme Koolile füüsikat ka Kohtla-Järve õhtukeskkoolides, mis tegutsesid Järvel ja Kävas. 1959. aastal avati Kohtla-Järvel TPI õppekonsultatsioonipunkt, kuhu Heinet kutsuti juhendama laboritöid ja andma konsultatsioone reaalainetes. 1961 – 1979. aastani töötas ta Põlevkivi Teadusliku Uurimise Instituudis Kohtla-Järvel noorem- ja vanemteadurina, hiljem korrosioonilaboratooriumis sektorijuhatajana. Teadustööde põhjal kaitses Heino Türkson 1974. aastal tehnikateaduste kandidaadi teaduskraadi Moskva Nafta- ja Gaasitööstuse Instituudis.

1979. aastaks oli Kohtla-Järvel varasema konsultatsioonipunkti asemele loodud TPI üldtehniline teaduskond, kus Türkson asus tööle kõrgema matemaatika õppejõuna, 1989. aastal valiti teaduskonna dekaaniks. 1992. aasta juulis moodustati riiklik rakenduskõrgkool - Virumaa Kõrgkool, mille rektoriks valiti Heino Türkson.

Virumaa Kõrgkool oli esimene reaalne integratsiooniprojekt. Lisaks põhikooli matemaatika-füüsika-informaatika õpetajatele hakati koolitama ka eesti keele õpetajaid vene põhikoolidele. Samuti oli suur osa täiendõppe korraldamisel keeleõpetajatele. Väga oluline oli ka VK teine tegevussuund – TTÜ insenerierialade üldainete õpetamine. Vene koolide lõpetajatele oli kursus kaheaastane, õppekavas oli täiendav eesti keele õpe, et üliõpilased saaksid TTÜ-s jätkata oma õpinguid juba eesti keeles. 90-aastate algupoolel oli sellest suur abi peredele, teisalt ka poliitiline moment – Eesti riik võimaldas ja soodustas kõrghariduse omandamist vene kogukonnale. Virumaa Kõrgkool oli oluline eeldus Virumaa Kolledži tekkeks – õppejõud, laboribaas, ühistegevused ja muu.

2000 – 2013 jätkas Heino Türkson õppejõuna Virumaa Kolledžis andes kõrgema matemaatika kursuseid. Kokku ligi 33 aastat õpetas Heino Türkson erinevaid kõrgema matemaatika kursuseid.

Heino Türkson on tõeline „maa sool“, pühendades kogu oma tööelu Ida-Virumaal füüsika ja matemaatika õpetamisele nii kooli- ja üliõpilastele kui ka koolitades välja matemaatika-,

füüsika ja informaatikaõpetajaid. Tema käe all on õppinud ning ta on jaganud halbu, häid, väga häid ja suurepäraseid hindeid üle 3 000 üliõpilasele, kes meenutavad teda suure lugupidamise ja tänutundega.

Kokku koolitati Virumaa Kõrgkoolis Heino Türksoni juhtimise ja õpetamise all aastatel 1992-1999 ligi 161 (56 eesti ja 105 vene keeles) reaalainete õpetajat, 175 eesti keele õpetajat ja 250 tehnika valdkonna tudengit, kes jätkasid õpinguid Tallinna Tehnikaülikoolis. Paljud matemaatika, füüsika, informaatika ja eesti keele õpetajad töötavad ja jagavad oma erialaseid teadmisi kooliõpilastele just Ida-Virumaal.

Usun, et Heino Türkson on Kohtla-Järvel üks väarikamaid ja lugupeetavamaid inimesi. Aasta 2022 on Ida-Virumaal kuulutatud füüsika teema-aastaks. Seetõttu **teen ettepaneku omistada Heino Türksonile Kohtla-Järve 2022. aasta aukodaniku tiitel.** See oleks imeline punkt sellele aastale ja näitaks linnaelanikele, et meie linnas väärtustatakse haridust ja teadust, sh rõhutades reaalainete olulisust.